

یادداشت روز

ترامپ – روحانی رابطه حرف و عمل

سفر «کس تیلرسون» به عربستان قاعدتا در ادامه برنامه‌ای است که رئیس‌جمهور آمریکا روز جمعه ۲۱ مه‌رمراه از آن به عنوان «استراتژی جدید آمریکا درباره ایران» یاد کرد. ترامپ در آن اظهارات از بازسازی جبهه‌های غربی – عربی علیه ایران سخن گفته بود که همه می‌دانستند صدق‌ا واژه عربی او فقط «عربستان سعودی» است. تیلرسون در این سفر وانمود کرد که به راه‌حل «محدودسازی ایران» نزدیک شده است اما واقعیت آن است که سفر او در نهایت یکی از چندین سفری بود که مقامات آمریکایی طی ماه‌های اخیر به ریاض داشته‌اند و نه چیزی بیش از آن. در خصوص این موضوع نکاتی وجود دارد:

۱– برخلاف آنچه تصور می‌شود، سخنان ترامپ مبنی بر ایجاد جبهه‌های جدید در غرب از کشورهای سطح بین‌الملل و کشورهای سطح منطقه از یک سو حکم جدیدی نبود چرا که اصل جبهه‌سازی فراگیر علیه ایران از زمان روزالد ریگان در دستور کار مقامات آمریکا بوده است و برای موفقیت سخنان ترامپ، کافی است نگاهي به کارنامه آمریکا در مواجهه با ایران بیاندازیم. وقتی مقامات آمریکایی، پس از چهار دهه خصومت و جبهه‌سازی ضد ایرانی اعتراف می‌کنند که باید برای مهار قدرت رو به افزایش ایران فکری کرد به این معناست که این سیاست‌ها موفق نبوده‌اند. از سوی دیگر امروز تجدید جبهه‌سازی گذشته تا حد زیادی دور از دسترس آمریکا قرار دارد. امروز حتما اعضای جبهه‌های ترامپ می‌خواهد علیه ایران تشکیل بدهد از اعضای جبهه‌های که بطور متناوب در زمان‌های ریگان، کلینتون، بوش و اوباما علیه ایران همدستان شده‌اند، کمتر است.

امروز وقتی آمریکا می‌گوید جبهه‌های بین‌المللی حول محور آمریکا، منظورش فقط سفط کشور اروپایی است؛ انگلیس، فرانسه و آلمان. کما اینکه وقتی از جبهه‌های منطقه‌ای علیه ایران سخن می‌گوید دقیقا منظورش رژیم جمهوریبنیستی و دولت سعودی است. بر این اساس می‌توان گفت امروز به نسبت دوره بوش «محیط خطر» برای ایران کوچکتر است و به همین میزان هم «محیط عمل» برای آمریکایی‌ها کوچک می‌باشد. اگر بخصوص به وضع منطقه ننگاره بیاندازی می‌کنند که باید برای رژیم‌های صهیونیستی و سعودی پشتد درگیر بحران نظامی – امنیتی هستند و حال آنکه ایران طی ۱۰ سال گذشته درگیر بحران نظامی – امنیتی نشده است.

۲– برخلاف آنچه تصور و تبلیغ می‌شود و در بعضی از محافل ایرانی هم زبان‌باز پیدا کرده، ترامپ به هیچ‌وجه در مقایسه با جرج بوش – رئیس‌جمهور سالهای ۲۰۰۰-۲۰۰۸ آمریکا – خطرناک به حساب نمی‌آید و استراتژی و عملکرد او برای ایران به هیچ‌ روز خطرناک‌تر از استراتژی و عمل بوش نیست. جرج بوش سخنرانی اول سال ۲۰۰۱ از خود در کنگره، که در آن را یکی از سه محور شرات نامید و متعاقبا به نیروهای خود در عراق که در آن زمان، نزدیک به ۳۰۰ هزار نفر بودند دستور شلیک به هر ایرانی که در عراق دیده شود داد و پس از آن طرفیت بزرگی را در دو منطقه‌ای و بین‌المللی علیه ایران پای کار آورد و البته به زودی از آنچه گفته بود عقب‌نشنت. این در حالی است که امروز ترامپ پس از مدت‌ها واژه پرتاکتی علیه ایران، حرف‌های درشت را کنار می‌گذارد و تنها از تحریم سیاه و تلاش برای اعمال کنترل بر موشک‌های ایران سخن می‌گوید و از همگنان اروپایی و منطقه‌ای خود متعهدانه می‌خواهد که فکری در این مهار نفوذ پرسرعت ایران در منطقه بکنند. البته آمریکایی‌ها همیشه علیه ایران عمل کرده و از هیچ اقدام ممکنی علیه بر فرودگاز نکرده‌اند و از این پس هم نخواهند کرد. در این زمینه سخن بر سر دشمنی وزیران آمریکا نیست که در این نه تردیدی وجود دارد و نه علاچی. پرسش این است: آیا ما در مواجهه با این وضعیت دوالت ترامپ عجز استراتژی آمریکا می‌کند؟ آیا ما به تیررسون سفیر ۲۹ مه‌رمراه وزیر خارجه آمریکا به ریاض از به گونه‌ای که در جبهه‌های ما خیز؟ یعنی آیا برای ایجاد محور سعودی-عراق از عبادی خواست تا از ایران فاصله گرفته و به عنوان یک کشور عرب به همکاری با عربستان و محور عربی بیندیشد. چرا؟

عراق از چند جهت در استراتژی مهار ایران اهمیت ویژه دارد. عراق تنها کشور منطقه است که دوپار در پنجاه سال گذشته به ایران درگیر شده و به صورت یک محور اساسی در مهار ایران عمل کرده است به همین میزان واقعا طرفیت دارد تا علیه مجموعه مقابل خود که هم اینک خواه ناخواه عربستان است عمل کند. بر این اساس آنان می‌خواهند با نزدیک کردن روابط بغداد – ریاضی تا حد زیادی از اثر گذاری عراق بر عربستان – به خصوص به بخش شرقی شبه‌نشین – آیین شوند و از سوی دیگر اگر بتوانند آن را از ایران دور نمایند.

یک جنبه مهم دیگر عراق جنبه ژئواستراتژیکی و ژئوفرنیکی است عراق برای ایران است از جنبه جغرافیای طبیعی این عراق است که برای اینک در مناطق غربی مسلمانان و منطقه عربی وصل می‌کند و این امکان را پدید می‌آورد که در یک دوره کوتاه رابطه ایران و عراق به رابطه‌ای راهبردی تبدیل شود. از جنبه جغرافیای فرهنگی، عراق نزدیک‌ترین فرهنگ به ایران داشته و عناصر همساز و همسانی نشیبه‌نشین آن، همین هست. حوزه علمیه، عتبات عالیات و اربعین، وحدت راهبردی ایران و عراق را توید می‌دهد.

در این میان جدای از اظهارات مقامات، سخن این است که آیا می‌توان جلوی راهبردی اشد روابط تهران – بغداد را گرفت؟ آیا در عمل این می‌توان مانع نفوذ راهبردی ایران در عراق شد؟ برای رسیدن به پاسخ کافی است که وضع کنونی عراق و روند وضع امنیتی سیاسی، آن را مورد ملاحظه قرار دهیم. در همین روزها عراق با کمک ایران بر یک فتنه قوی تجزیه‌طلبانه تکیه می‌شود و توانست با هزینه‌های بسیار اندک تأمین‌اتریشی و عناصر سیاسی خود را حفظ کند و این در حالی است که آنان که امروز در سخنان و وعده‌های جرب و جود خود از امثال «حیدر العبادی» می‌خواهند از ایران فاصله بگیرند در همین فتنه در کنار مسعود بارزانی بوده و تنها زمانی که آن فتنه شکست خورد، از تأمین‌اتریش عراق دم زدند؛ حتی مگر عراقی‌ها قدرت تشخیص ندارند که دوست دشمن خود را از یکدیگر بازشناسند بنابراین این می‌توان گفت توطئه جداسازی عراق از ایران و سد شرقی معنوی و حمایت‌آمیز ایران در عراق به شکست می‌انجامد.

تیرلسون در حال گفتگو با رهبران ایرانی در تهران.

تیرلسون در حال گفتگو با رهبران ایرانی در تهران.

تیرلسون در حال گفتگو با رهبران ایرانی در تهران.

تیرلسون در حال گفتگو با رهبران ایرانی در تهران.

تیرلسون در حال گفتگو با رهبران ایرانی در تهران.

تیرلسون در حال گفتگو با رهبران ایرانی در تهران.

تیرلسون در حال گفتگو با رهبران ایرانی در تهران.

تیرلسون در حال گفتگو با رهبران ایرانی در تهران.

تیرلسون در حال گفتگو با رهبران ایرانی در تهران.

تیرلسون در حال گفتگو با رهبران ایرانی در تهران.

تیرلسون در حال گفتگو با رهبران ایرانی در تهران.

تیرلسون در حال گفتگو با رهبران ایرانی در تهران.

تیرلسون در حال گفتگو با رهبران ایرانی در تهران.

تیرلسون در حال گفتگو با رهبران ایرانی در تهران.

تیرلسون در حال گفتگو با رهبران ایرانی در تهران.

تیرلسون در حال گفتگو با رهبران ایرانی در تهران.

تیرلسون در حال گفتگو با رهبران ایرانی در تهران.

تیرلسون در حال گفتگو با رهبران ایرانی در تهران.

تیرلسون در حال گفتگو با رهبران ایرانی در تهران.

تیرلسون در حال گفتگو با رهبران ایرانی در تهران.

تیرلسون در حال گفتگو با رهبران ایرانی در تهران.

تیرلسون در حال گفتگو با رهبران ایرانی در تهران.

تیرلسون در حال گفتگو با رهبران ایرانی در تهران.

تیرلسون در حال گفتگو با رهبران ایرانی در تهران.

تیرلسون در حال گفتگو با رهبران ایرانی در تهران.

تیرلسون در حال گفتگو با رهبران ایرانی در تهران.

تیرلسون در حال گفتگو با رهبران ایرانی در تهران.

تیرلسون در حال گفتگو با رهبران ایرانی در تهران.

تیرلسون در حال گفتگو با رهبران ایرانی در تهران.

تیرلسون در حال گفتگو با رهبران ایرانی در تهران.

تیرلسون در حال گفتگو با رهبران ایرانی در تهران.

تیرلسون در حال گفتگو با رهبران ایرانی در تهران.

تیرلسون در حال گفتگو با رهبران ایرانی در تهران.

تیرلسون در حال گفتگو با رهبران ایرانی در تهران.

تیرلسون در حال گفتگو با رهبران ایرانی در تهران.

تیرلسون در حال گفتگو با رهبران ایرانی در تهران.

تیرلسون در حال گفتگو با رهبران ایرانی در تهران.

تیرلسون در حال گفتگو با رهبران ایرانی در تهران.

تیرلسون در حال گفتگو با رهبران ایرانی در تهران.

تیرلسون در حال گفتگو با رهبران ایرانی در تهران.

تیرلسون در حال گفتگو با رهبران ایرانی در تهران.

تیرلسون در حال گفتگو با رهبران ایرانی در تهران.

تیرلسون در حال گفتگو با رهبران ایرانی در تهران.

تیرلسون در حال گفتگو با رهبران ایرانی در تهران.

تیرلسون در حال گفتگو با رهبران ایرانی در تهران.

تیرلسون در حال گفتگو با رهبران ایرانی در تهران.

تیرلسون در حال گفتگو با رهبران ایرانی در تهران.

تیرلسون در حال گفتگو با رهبران ایرانی در تهران.

تیرلسون در حال گفتگو با رهبران ایرانی در تهران.

تیرلسون در حال گفتگو با رهبران ایرانی در تهران.

تیرلسون در حال گفتگو با رهبران ایرانی در تهران.

تیرلسون در حال گفتگو با رهبران ایرانی در تهران.

تیرلسون در حال گفتگو با رهبران ایرانی در تهران.

تیرلسون در حال گفتگو با رهبران ایرانی در تهران.

تیرلسون در حال گفتگو با رهبران ایرانی در تهران.

تیرلسون در حال گفتگو با رهبران ایرانی در تهران.

تیرلسون در حال گفتگو با رهبران ایرانی در تهران.

تیرلسون در حال گفتگو با رهبران ایرانی در تهران.

تیرلسون در حال گفتگو با رهبران ایرانی در تهران.

تیرلسون در حال گفتگو با رهبران ایرانی در تهران.

تیرلسون در حال گفتگو با رهبران ایرانی در تهران.

تیرلسون در حال گفتگو با رهبران ایرانی در تهران.

تیرلسون در حال گفتگو با رهبران ایرانی در تهران.

تیرلسون در حال گفتگو با رهبران ایرانی در تهران.

تیرلسون در حال گفتگو با رهبران ایرانی در تهران.

تیرلسون در حال گفتگو با رهبران ایرانی در تهران.

تیرلسون در حال گفتگو با رهبران ایرانی در تهران.

تیرلسون در حال گفتگو با رهبران ایرانی در تهران.

تیرلسون در حال گفتگو با رهبران ایرانی در تهران.

تیرلسون در حال گفتگو با رهبران ایرانی در تهران.

تیرلسون در حال گفتگو با رهبران ایرانی در تهران.

تیرلسون در حال گفتگو با رهبران ایرانی در تهران.

تیرلسون در حال گفتگو با رهبران ایرانی در تهران.

تیرلسون در حال گفتگو با رهبران ایرانی در تهران.

تیرلسون در حال گفتگو با رهبران ایرانی در تهران.

تیرلسون در حال گفتگو با رهبران ایرانی در تهران.

تیرلسون در حال گفتگو با رهبران ایرانی در تهران.

تیرلسون در حال گفتگو با رهبران ایرانی در تهران.

تیرلسون در حال گفتگو با رهبران ایرانی در تهران.

تیرلسون در حال گفتگو با رهبران ایرانی در تهران.

تیرلسون در حال گفتگو با رهبران ایرانی در تهران.

تیرلسون در حال گفتگو با رهبران ایرانی در تهران.

تیرلسون در حال گفتگو با رهبران ایرانی در تهران.

تیرلسون در حال گفتگو با رهبران ایرانی در تهران.

تیرلسون در حال گفتگو با رهبران ایرانی در تهران.

تیرلسون در حال گفتگو با رهبران ایرانی در تهران.

تیرلسون در حال گفتگو با رهبران ایرانی در تهران.

تیرلسون در حال گفتگو با رهبران ایرانی در تهران.

تیرلسون در حال گفتگو با رهبران ایرانی در تهران.

تیرلسون در حال گفتگو با رهبران ایرانی در تهران.

تیرلسون در حال گفتگو با رهبران ایرانی در تهران.

تیرلسون در حال گفتگو با رهبران ایرانی در تهران.

تیرلسون در حال گفتگو با رهبران ایرانی در تهران.

تیرلسون در حال گفتگو با رهبران ایرانی در تهران.

تیرلسون در حال گفتگو با رهبران ایرانی در تهران.

تیرلسون در حال گفتگو با رهبران ایرانی در تهران.

تیرلسون در حال گفتگو با رهبران ایرانی در تهران.

تیرلسون در حال گفتگو با رهبران ایرانی در تهران.

تیرلسون در حال گفتگو با رهبران ایرانی در تهران.

تیرلسون در حال گفتگو با رهبران ایرانی در تهران.

تیرلسون در حال گفتگو با رهبران ایرانی در تهران.

تیرلسون در حال گفتگو با رهبران ایرانی در تهران.

تیرلسون در حال گفتگو با رهبران ایرانی در تهران.

تیرلسون در حال گفتگو با رهبران ایرانی در تهران.

تیرلسون در حال گفتگو با رهبران ایرانی در تهران.

تیرلسون در حال گفتگو با رهبران ایرانی در تهران.

تیرلسون در حال گفتگو با رهبران ایرانی در تهران.

تیرلسون در حال گفتگو با رهبران ایرانی در تهران.

تیرلسون در حال گفتگو با رهبران ایرانی در تهران.

تیرلسون در حال گفتگو با رهبران ایرانی در تهران.

تیرلسون در حال گفتگو با رهبران ایرانی در تهران.

تیرلسون در حال گفتگو با رهبران ایرانی در تهران.

تیرلسون در حال گفتگو با رهبران ایرانی در تهران.

تیرلسون در حال گفتگو با رهبران ایرانی در تهران.

تیرلسون در حال گفتگو با رهبران ایرانی در تهران.

تیرلسون در حال گفتگو با رهبران ایرانی در تهران.

تیرلسون در حال گفتگو با رهبران ایرانی در تهران.

تیرلسون در حال گفتگو با رهبران ایرانی در تهران.

تیرلسون در حال گفتگو با رهبران ایرانی در تهران.

تیرلسون در حال گفتگو با رهبران ایرانی در تهران.

تیرلسون در حال گفتگو با رهبران ایرانی در تهران.

تیرلسون در حال گفتگو با رهبران ایرانی در تهران.

تیرلسون در حال گفتگو با رهبران ایرانی در تهران.

تیرلسون در حال گفتگو با رهبران ایرانی در تهران.

تیرلسون در حال گفتگو با رهبران ایرانی در تهران.

تیرلسون در حال گفتگو با رهبران ایرانی در تهران.

تیرلسون در حال گفتگو با رهبران ایرانی در تهران.

تیرلسون در حال گفتگو با رهبران ایرانی در تهران.

تیرلسون در حال گفتگو با رهبران ایرانی در تهران.

تیرلسون در حال گفتگو با رهبران ایرانی در تهران.

تیرلسون در حال گفتگو با رهبران ایرانی در تهران.

تیرلسون در حال گفتگو با رهبران ایرانی در تهران.

تیرلسون در حال گفتگو با رهبران ایرانی در تهران.

تیرلسون در حال گفتگو با رهبران ایرانی در تهران.

تیرلسون در حال گفتگو با رهبران ایرانی در تهران.

تیرلسون در حال گفتگو با رهبران ایرانی در تهران.

تیرلسون در حال گفتگو با رهبران ایرانی در تهران.

تیرلسون در حال گفتگو با رهبران ایرانی در تهران.

تیرلسون در حال گفتگو با رهبران ایرانی در تهران.

تیرلسون در حال گفتگو با رهبران ایرانی در تهران.

تیرلسون در حال گفتگو با رهبران ایرانی در تهران.

تیرلسون در حال گفتگو با رهبران ایرانی در تهران.

تیرلسون در حال گفتگو با رهبران ایرانی در تهران.

تیرلسون در حال گفتگو با رهبران ایرانی در تهران.

تیرلسون در حال گفتگو با رهبران ایرانی در تهران.

تیرلسون در حال گفتگو با رهبران ایرانی در تهران.

تیرلسون در حال گفتگو با رهبران ایرانی در تهران.

تیرلسون در حال گفتگو با رهبران ایرانی در تهران.

تیرلسون در حال گفتگو با رهبران ایرانی در تهران.

تیرلسون در حال گفتگو با رهبران ایرانی در تهران.

تیرلسون در حال گفتگو با رهبران ایرانی در تهران.

تیرلسون در حال گفتگو با رهبران ایرانی در تهران.

تیرلسون در حال گفتگو با رهبران ایرانی در تهران.

تیرلسون در حال گفتگو با رهبران ایرانی در تهران.

تیرلسون در حال گفتگو با رهبران ایرانی در تهران.

تیرلسون در حال گفتگو با رهبران ایرانی در تهران.

تیرلسون در حال گفتگو با رهبران ایرانی در تهران.

تیرلسون در حال گفتگو با رهبران ایرانی در تهران.

تیرلسون در حال گفتگو با رهبران ایرانی در تهران.

تیرلسون در حال گفتگو با رهبران ایرانی در تهران.

تیرلسون در حال گفتگو با رهبران ایرانی در تهران.

تیرلسون در حال گفتگو با رهبران ایرانی در تهران.

تیرلسون در حال گفتگو با رهبران ایرانی در تهران.

تیرلسون در حال گفتگو با رهبران ایرانی در تهران.

تیرلسون در حال گفتگو با رهبران ایرانی در تهران.

تیرلسون در حال گفتگو با رهبران ایرانی در تهران.

تیرلسون در حال گفتگو با رهبران ایرانی در تهران.

تیرلسون در حال گفتگو با رهبران ایرانی در تهران.

تیرلسون در حال گفتگو با رهبران ایرانی در تهران.

تیرلسون در حال گفتگو با رهبران ایرانی در تهران.

تیرلسون در حال گفتگو با رهبران ایرانی در تهران.

تیرلسون در حال گفتگو با رهبران ایرانی در تهران.

تیرلسون در حال گفتگو با رهبران ایرانی در تهران.

تیرلسون در حال گفتگو با رهبران ایرانی در تهران.

تیرلسون در حال گفتگو با رهبران ایرانی در تهران.

تیرلسون در حال گفتگو با رهبران ایرانی در تهران.

تیرلسون در حال گفتگو با رهبران ایرانی در تهران.

تیرلسون در حال گفتگو با رهبران ایرانی در تهران.

تیرلسون در حال گفتگو با رهبران ایرانی در تهران.

تیرلسون در حال گفتگو با رهبران ایرانی در تهران.

تیرلسون در حال گفتگو با رهبران ایرانی در تهران.

تیرلسون در حال گفتگو با رهبران ایرانی در تهران.

تیرلسون در حال گفتگو با رهبران ایرانی در تهران.

تیرلسون در حال گفتگو با رهبران ایرانی در تهران.

تیرلسون در حال گفتگو با رهبران ایرانی در تهران.

تیرلسون در حال گفتگو با رهبران ایرانی در تهران.

تیرلسون در حال گفتگو با رهبران ایرانی در تهران.

تیرلسون در حال گفتگو با رهبران ایرانی در تهران.

تیرلسون در حال گفتگو با رهبران ایرانی در تهران.

تیرلسون در حال گفتگو با رهبران ایرانی در تهران.

تیرلسون در حال گفتگو با رهبران ایرانی در تهران.

تیرلسون در حال گفتگو با رهبران ایرانی در تهران.

تیرلسون در حال گفتگو با رهبران ایرانی در تهران.

تیرلسون در حال گفتگو با رهبران ایرانی در تهران.

تیرلسون در حال گفتگو با رهبران ایرانی در تهران.

تیرلسون در حال گفتگو با رهبران ایرانی در تهران.

تیرلسون در حال گفتگو با رهبران ایرانی در تهران.

تیرلسون در حال گفتگو با رهبران ایرانی در تهران.

تیرلسون در حال گفتگو با رهبران ایرانی در تهران.

تیرلسون در حال گفتگو با رهبران ایرانی در تهران.

تیرلسون در حال گفتگو با رهبران ایرانی در تهران.

تیرلسون در حال گفتگو با رهبران ایرانی در تهران.

تیرلسون در حال گفتگو با رهبران ایرانی در تهران.

تیرلسون در حال گفتگو با رهبران ایرانی در تهران.

تیرلسون در حال گفتگو با رهبران ایرانی در تهران.

تیرلسون در حال گفتگو با رهبران ایرانی در تهران.

تیرلسون در حال گفتگو با رهبران ایرانی در تهران.

تیرلسون در حال گفتگو با رهبران ایرانی در تهران.

تیرلسون در حال گفتگو با رهبران ایرانی در تهران.

تیرلسون در حال گفتگو با رهبران ایرانی در تهران.

تیرلسون در حال گفتگو با رهبران ایرانی در تهران.